

únor 2008

Infoservis – Technická novela zákoníku práce účinná k 1. lednu 2008

1. ledna 2008 nabyl účinnosti zákon č. 362/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006, zákoník práce (dále jen „*technická novela*“ nebo „*novela*“).

Technická novela byla navržena především za účelem odstranění nesouladu zákoníku práce s dalšími zákony, k opravě legislativně – technických chyb a nepřesností (proto přívlastek „*technická*“). Přináší však i několik málo podstatných změn, se kterými bychom Vás prostřednictvím tohoto vydání Infoservisu rádi seznámili.

ZKUŠEBNÍ DOBA

Novela nahrazuje s účinností od 1.7.2008 úpravu, podle které zkušební doba začala běžet až dnem následujícím po vzniku pracovního poměru, tak, že zkušební doba začne běžet již od prvního dne.

ODSTUPNÉ

Do 31.12.2007 měli zaměstnavatelé povinnost vyplatit zaměstnanci odstupné ve výši odpovídající 12ti násobku průměrného měsíčního výdělku v případě rozvázání pracovního poměru pro pracovní úraz nebo nemoc z povolání, a to bez ohledu na skutečnost, zda-li si pracovní úraz přivodil zaměstnanec sám či nikoliv. Dle novely toto odstupné zaměstnanci nepřisluší, pokud se zaměstnavatel zproští odpovědnosti za vznik úrazu nebo nemoci z povolání (§ 67 odst. 1 zákoníku práce – dále jen „*ZP*“).

PRÁCE PŘESČAS

Dle technické novely je opět možné sjednat mzdu již s přihlédnutím k práci přesčas v rozsahu 150 hod./rok. Toto je však možné pouze u vedoucích zaměstnanců (§ 114 odst. 3 ZP).

Vedoucími zaměstnanci zaměstnavatele se rozumějí zaměstnanci, kteří jsou na jednotlivých stupních řízení zaměstnavatele oprávněni stanovit a ukládat podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny.

Do 31.12.2007 nesměli zaměstnavatelé zaměstnávat práci přesčas zaměstnance, kteří pečovali o dítě do 1 roku věku. Nyní je to možné, ovšem pouze za předpokladu, že zaměstnanci pečující o dítě do 1 roku věku s prací přesčas souhlasí (§ 241 odst. 3 ZP).

TÝDENNÍ PRACOVNÍ DOBA

Novela ruší omezení týkající se týdenní pracovní doby mladistvých, ta je nově stejná jako u ostatních zaměstnanců. Mladiství tak mohou pracovat déle než 30 hod./týdně (§ 79 ZP). Týdenní pracovní doba mladistvých však nesmí překročit stanovených 40 hodin a současně nesmí pracovat déle než 8 hodin denně (nově vložený § 79a ZP). Mladistvým tedy nelze nařídit práci přesčas za předpokladu, že jde o standardní úvazek 40 hod./týden a 8 hod./den (minimální rozsah práce přesčas by bylo možné nařídit pouze u zaměstnanců, kteří mají sjednán kratší týdenní úvazek nebo ve vícesměnných provozech).

KONTO PRACOVNÍ DOBY

Oproti původní úpravě sice není potřeba získávat souhlas každého jednotlivého zaměstnance pro zavedení konta pracovní doby, avšak již není možné provádět změnu rozvrhu pracovní doby u konta 1 týden dopředu jako dosud, ale minimálně 4 týdny předem (§ 84 a § 84a ZP).

PŘÍPLATKY KE MZDĚ

V kolektivní smlouvě lze nově sjednat jinou než v zákoně stanovenou výši a způsob určení příplatku za práci v noci a za práci v sobotu a v neděli. Pokud tedy dosud zákon říkal, že příplatky činí nejméně 10% průměrného výdělku zaměstnance, z nové úpravy vyplývá, že v kolektivních smlouvách je možné sjednat např. i nižší výši nebo pevnou sazbu (nikoliv procentní) pro všechny zaměstnance (§ 116 a 118 ZP).

DOPLATEK MZDY PŘI PŘEVEDENÍ NA JINOU PRÁCI

Novela snižuje počet případů, kdy je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnanci doplatek ke mzdě do výše průměrného výdělku v důsledku převedení zaměstnance na jinou práci. Příplatky tak nyní přísluší pouze v případě převedení z důvodu ohrožení nemocí z povolání nebo dosažení nejvyšší přípustné expozice, infekčního onemocnění, mimořádné nebo živelné události a prostoje nebo přerušení práce z důvodu nepříznivých povětrnostních vlivů (§ 41 odst. 1 ZP).

Dále novela ruší povinnost nového zaměstnavatele poskytnout zaměstnanci doplatek, pokud pracovní poměr zaměstnance skončil u předchozího zaměstnavatele pro nemoc z povolání nebo pracovní úraz a předchozí zaměstnavatel pro zaměstnance neměl jinou vhodnou práci (139 odst. 2 ZP).